

Sygn. akt I C 188/21

WYROK

1 *W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ*

Dnia 27 maja 2022 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Anna Ściepuro

Protokolant starszy sekretarz sądowy Anna Kordecka

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2022 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko R. W.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. na rzecz pozwanej R. W. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 188/21

UZASADNIENIE

W dniu 28.12.2020 r. powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wniósł pozew przeciwko R. W. o zapłatę kwoty 2.998,08 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty od dnia 28.11.2020 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu podano, że pozwana poprzez podpisanie weksla dnia 20.03.2019 r. zobowiązała się do zapłaty w dniu 27.11.2020 r. kwoty wskazanej na wekslu w wysokości 2.998,08 zł, wobec czego powód wezwał ją w dniu 28.10.2020 r. do wykupu weksla. Pozwana nie dokonała żadnej wpłaty do dnia wniesienia pozwu. Weksel został przez nią wystawiony na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu umowy pożyczki udzielonej przez powoda pozwanej na podstawie Umowy pożyczki gotówkowej z dn. 20.03.2019 r. nr (...). Pozwana zaakceptowała dołączony do umowy kalendarz spłat, a zatem zdawała sobie sprawę z wysokości swojego zobowiązania i terminów płatności rat, ponadto granice wypełnienia weksla określa deklaracja wekslowa, którą pozwana również podpisała.

W dniu 26.07.2021 r. w sprawie wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego skutecznie wniosła sprzeciw pozwana. Zarzuciła nieważność umowy pożyczki z uwagi na fakt, że powód naliczył oprocentowanie za cały okres obowiązywania umowy kredytowej od kwoty pożyczki, chociaż składa się na nią i kapitał i koszty, co jest niezgodne z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim. Zakwestionowała sposób naliczenia odsetek umownych oraz podniosła, że w przypadku ich wadliwego określenia – co ma miejsce w niniejszej sprawie - powinny zostać zastosowane przepisy ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie kredytu darmowego. Złożyła oświadczenie, że umowa kredytu objętego postępowaniem jest umową kredytu darmowego. Niezależnie od powyższego pozwana zakwestionowała zasadność wynagrodzenia za usługę (...), wysokość prowizji i opłaty przygotowawczej, wskazując, że

stanowią klauzule abuzywne. Przy powyższych założeniach zdaniem pozwanej nie było podstaw do wypowiedzenia jej umowy pożyczki oraz wypełnienia deklaracji wekslowej, gdyż uiszczane raty pokrywały jej zadłużenie wobec powoda, gdyż powinny być zaliczane na poczet wypłaconej pożyczki, a nie dodatkowych opłat.

W odpowiedzi powód przedstawił umowę pożyczki oraz dokumentację około pożyczkową i ustosunkował się do twierdzeń pozwanej, swoje podtrzymując w całości. W szczególności zaprzeczył, ażeby weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową oraz wyjaśnił, że klauzule zawarte w umowie nie są niedozwolone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana R. W. dnia 19 marca 2019 r. zawarła z powodem (...) Spółką Akcyjną w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Integralną częścią umowy pożyczki była deklaracja wekslowa wystawcy weksla, w której pozwana upoważniła powoda do wypełnienia weksla, w szczególności do wpisania domicyliatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanej łącznie z kosztami sądowymi.

(okoliczno ści bezsporne)

Na podstawie zawartej umowy pożyczki nr (...) powód udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 5.000 zł, na którą składały się: całkowita kwota pożyczki- 2.500 zł; kredytowany koszt pożyczki- 2.500 zł, przy łącznej kwocie do zapłaty 5.670 zł.

Splata pożyczki miała nastąpić w 30 ratach, wysokość miesięcznej raty wynosiła 189 zł. Całkowita kwota do zapłaty wyniosła 5.670 zł. Przedłożona Sądowi umowa składa się z 4 stron (określonych jako 1, 3, 4, 5, brak jest strony 2). Brak jest w przedłożonej umowie ustaleń stron w zakresie, jakie opłaty składają się na całkowity koszt pożyczki, ile wynosi opłata za opcję dodatkową (...) (ze strony 5 umowy wynika, że pożyczkobiorczyni wyraziła wolę objęcia jej usługą (...) w złożonym wniosku o udzielenie pożyczki). Kwota pożyczki udzielonej pozwanej wskutek zawarcia umowy z dnia 19.03.2022 r. nr (...) jest inna niż kwota przez niąawnioskowana we wniosku z dnia 19.03.2019 r., a sam wniosek zawiera skreślenia w rubrykach: "zdolność płatnicza" oraz „wnioskowana pożyczka”. Brak informacji, z jakiego powodu, kto i kiedy skreśleń dokonał.

Celem zabezpieczenia pożyczki pozwana wystawiła i przekazała pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy weksel in blanco, który miał zostać wypełniony w przypadku braku spłaty zobowiązania.

W przypadku gdyby pozwana nie zapłaciła jednej raty pożyczki, pożyczkodawca mógł, po uprzednim wezwaniu do zapłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, wypowiedzieć umowę pożyczki z zachowaniem trzydziestodniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

(dowody: weksel- k. 4, deklaracja wekslowa k. 6, wniosek o udzielenie pożyczki k. 50-53, wniosek o objęcie (...) k. 54, umowa pożyczki gotówkowej nr (...) strony 1-3,5 k. 57-58v, harmonogram spłat k. 59)

Pozwana spłacała zadłużenie, ale nie wywiązała się z zobowiązania w całości zgodnie z harmonogramem spłat przedstawionym przez powoda. Wobec powyższego powód wezwał ją do zapłaty, a następnie wypełnił weksel i wezwał do jego wykupu. W harmonogramie spłat ujęta jest jedynie miesięczna wysokość raty z podziałem na pożyczkę i odsetki umowne, brak jest informacji, w jakiej wysokości na wysokość rat składają się kwota wypłacona pozwanej, a w jakiej kredytowane koszty kredytu.

(dowody: karta klienta k.47, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem jego nadania k. 61-62, wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksla- k.63-64, harmonogram spłat k. 59)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez stronę powodową – tj. weksla, deklaracji wekslowej, złożonej (niepełnej) umowy pożyczki wraz z dokumentacją około pożyczkową, w tym

harmonogramem spłat i wnioskiem o udzielenie pożyczki. Dokumenty te nie były kwestionowane przez pozwaną co do ich autentyczności, pozwana natomiast kwestionowała zasadność wypełnienia weksla jako takiego oraz klauzule znajdujące się w umowie. W ocenie Sądu dokumenty co do zasady można było uznać za wiarygodne, gdyż potwierdzały okoliczności wskazywane przez powoda, ale niepełne. W umowie pożyczki brak bowiem punktów od 1.4 do 6. (na które to obie strony w swoich pismach się powołują, wywodzą z nich swoje argumenty i zarzuty, tymczasem wobec ich braku w materiale dowodowym nie sposób było się do tych argumentów zdaniem Sądu odnieść). Wątpliwości Sądu wzbudził również dokument w postaci wniosku o udzielenie pożyczki, który zawierał przekreślenia w zakresie danych o dochodach pozwanej i wnioskowanej kwoty pożyczki oraz opłaty za (...). Zauważyć należy bowiem, że kwota udzielonej pożyczki jest niższa o połowę od zaakceptowanej przez przedstawiciela powoda kwoty we wniosku o udzielenie pożyczki. Trudno w tej sytuacji określić, jaki związek ma i czy w ogóle ma tenże wniosek z rzeczywistością zawartą i złożoną do akt umową. Jest to dokument prywatny, który należy oceniać z dużą dozą ostrożności, do tego poprzez skreślenia – zmieniony w swej treści. Okoliczność ta jest również istotna z tego powodu, że integralną częścią wniosku o udzielenie pożyczki jest wniosek o objęcie pozwanej (...). Wobec braków umowy w zakresie składników kosztów pożyczki – nie można wywieść, czy pozwana rzeczywiście objęta została tym Pakietem i jakim kosztem. Dokumenty złożone przez powoda są zatem niespójne i niejasne, nie tworzą logicznego ciągu., stąd na ich podstawie można było określić stan faktyczny sprawy jedynie w ograniczonym zakresie.

Stwierdzić trzeba, że w związku z tym zakres ustalonych okoliczności faktycznych wynikających z przedłożonych przez powoda dokumentów jest mocno ograniczony, co nie pozwoliło na uwzględnienie żądania pozwu. O ile bowiem nie jest spornym, że strony zawarły umowę pożyczki zabezpieczoną wekslem własnym in blanco, o tyle brak możliwości zbadania treści stosunku podstawowego uniemożliwia Sądowi ocenę zasadności roszczenia, zwłaszcza w zakresie jego wysokości. Powód nie udowodnił w myśl art. 6 k.c. okoliczności, z których wywieść chciał skutki prawne.

W treści pozwu powód wskazał, że wysunięte przez niego roszczenie ma swoje umocowanie w wekslu. W istocie cechą charakterystyczną weksla jest jego abstrakcyjność. Polega ona na oderwaniu weksla od stosunku podstawowego, co oznacza, że brak, nieważność lub wadliwość stosunku kausalnego nie ma wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. Przejawem abstrakcyjności weksla jest niedopuszczalność badania istnienia, ważności i wadliwości stosunku podstawowego (art. 17 prawa wekslowego), przy czym niedopuszczalność ta nie zależy od woli pozwanego. Powyższe jest generalną zasadą, od której przepisy prawa wekslowego przewidują jednak wyjątki. Abstrakcyjność weksla doznaje bowiem osłabienia w przypadku weksla niezupełnego w chwili wystawienia (weksla in blanco), wystawionego w celu zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego (tu konkretnie: umowy pożyczki). Taki weksel został wystawiony przez pozwanego w niniejszej sprawie, co wynika z treści pozwu i wypowiedzenia umowy pożyczki dołączonego do pozwu. Osłabienie abstrakcyjności weksla in blanco wyraża się w możliwości analizowania stanów faktycznych wynikających ze stosunku podstawowego, w szczególności tego, czy odpowiedzialność dłużnika w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności ze stosunku podstawowego. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie dopuszczalna jest ocena, czy zobowiązanie wekslowe koreluje ze zobowiązaniem z umowy pożyczki.

Wiadomym jest Sądowi z urzędu, że powód jest przedsiębiorcą zajmującym się udzielaniem pożyczek konsumentom na terenie całego kraju. W większości – także prowadzonych przed sądem tutejszym, a nawet przez sędziego rozpoznającego tę sprawę - stwierdzano, że zawarte umowy pożyczki zawierają szereg klauzul niedozwolonych, nie wiążących konsumenta, w szczególności dotyczących kosztów okołopożyczkowych. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd doszedł do przekonania, że jest to kolejne wysunięte przez powoda żądanie oparte na tym samym mechanizmie procesowym. Ażeby ten mechanizm zbadać, szczególnie, że pozwana zarzuca zastosowanie w umowie klauzul niedozwolonych przez powoda, koniecznym jest weryfikacja treści umowy. Z uwagi na brak umowy w tym zakresie, nie jest to w ogóle możliwe.

W tym stanie rzeczy, biorąc pod uwagę wyżej powołane przepisy, powództwo należało oddalić, o czym orzeczono w pkt. I. sentencji wyroku.

2 O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c., mając na uwadze zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Powód przegrał proces w całości, zatem winien zwrócić pozwanej koszty postępowania, na które złożyła się opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 900 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie, wyliczone na podstawie §2 pkt 3) Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.